

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 80 0 P 071117 20 Rev 2
Banjaluka, 26.08.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.K. iz B., zastupane po punomoćniku R.R., advokatu iz V., protiv tuženog D.K. iz B. zastupanog po punomoćniku Z.H., advokatu iz V., radi utvrđivanja bračne tekovine, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 071117 19 Gž 3 od 14.10.2019. godine, na sjednici održanoj dana 26.08.2020. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 071117 18 P 2 od 05.07.2018. godine utvrđeno je da su stranke u toku trajanja bračne zajednice stekli nepokretnosti kč.br. 1091/2 zv. stambena zgrada, njiva i dvorište u ukupnoj površini od 3000m², upisane u list nepokretnosti br. 2138/2 k.o. B.s. sa dijelom 1/1 na tuženog, a što odgovara kč.br. 1091/2 upisane u zk.ul.br. 1213 k.o. B.s., koje predstavlja zajednički stečenu imovinu i da je doprinos tužiteljice u sticanju navedene imovine 1/3 na navedenim nekretninama na kojima je tuženi upisan sa pravom svojine u dijelu 1/1 na predmetnim nekretninama koja predstavlja zajednički stečenu imovinu, te da su stekli pokretne stvari i to: platenik sistem kap po kap 120 m, 1 motokultivator sa priključcima „Muta-gorenje“, komplet baštinski alat, betonsko korito, dva bicikla, PVC bazen 3x3 m, baštenski sto sa dvije klupe, šank za kafić, jedna polica, šest stolova i 24 stolice, sobna garnitura mebel štof sa cvijetnim dezenom (trosjed, dvosjed, fotelja i sto), tri ležaja od pliša (plavi, roze i šareni), tri plakara (jedan bijeli i dva braon), ormar i sto za televizor svijetlo-braon boje „Forma ideale“, ormar za obuću svijetlo-braon boje, trpezarijska garnitura kom. iverica i mebl štof cvijetni dezen (sto i ugaona klupa), sto za kompjuter svijetlo-braon, kuhinjski elementi dužine 3,20 m svijetlo-braon, veš mašina „Gorenje“, mašina za suđe „Boš“, električni šporet „Artur Martin“, peć za etažno grijanje „Alfa 20“ i pet radijatora – aluminijskih, zamrzivač sa devet ladica i kombinovani frižider, frižider „Bira“, usisivač na vodu „Elit“, mikser sa posudom „Gorenje“, električni pekač hljeba, blender „First“, presa za bakin kolač „First“, mikrotalasna pećnica „Wiverpul“, mašina za rezance, mašina za mljevenje mesa, mašina za mljevenje oraha, sve od metala, pegla „Mulinex“, dva televizora „Samsung“ 71 ekran, šerpe od rosfraja, sedam komada različite zapremine, 132 tanjira

različitih veličina (cvijetni dezen, plave bordure, arkopal i stakleni), 120 časa, 30 šoljica za kafu, komplet escajg za 48 osoba, tri tepiha (3x2, 2x1,50 i 2,20 x 1,50 m), prekrivač prirodna vuna, 6 jastuka napunjenih spužvom, 3 jorgana, 6 deka, 5 zavjesa, što je dužan priznati tužiteljici 1/2 na tim stvarima na ime njenog doprinosa i trpjeti da se tužiteljica na osnovu ove presude na navedenim nekretninama upiše kao suvlasnik sa 1/3 dijela u zemljišne knjige i katastarske operate u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja, a u nemogućnosti fizike diobe da se izvrši civilna dioba predmetnih nekretnina i pokretnih stvari.

Obavezan je tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove ovog postupka u iznosu od 4.650,00 KM, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Odbijen je predlog za određivanje mjere obezbjeđenja kojom je traženo da se tuženom – protivniku predlagateljice D.K. zabranjuje otuđenje, skrivanje, opterećenje ili raspolaganje nekretninama upisanim u kč.br. 1091/2, upisane u list nepokrestnosti br. 2138/2 k.o. B.s., a što odgovara kč.br. 1091/2 upisane u zk.ul.br. 1213 k.o. Bijeljina selo, te preduzimati radnje koje mogu nanijeti štetu stambenoj zgradi izgrađenoj na dijelu navedene parcele kao i otuđenje pokretnih stvari.

Tužiteljica je oslobođena plaćanja sudskih taksa na tužbu i presudu u ovoj pravnoj stvari.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 071117 19 Gž 3 od 14.10.2019. godine, djelimično je uvažena žalba tužiteljice, te je djelimično preinačena presuda Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 071117 18 P 2 od 05.07.2018. godine u dijelu koji se odnosi na nekretnine (stav I izreke odluke), tako što je utvrđeno da je doprinos tužiteljice u sticanju ove imovine (bliže određene u izreci prvostepene presude) sa dijelom od 1/2 (umjesto 1/3).

U preostalom dijelu žalba tužiteljice je odbijena, a žalba tuženog odbijena u cjelosti i prvostepena presuda potvrđena.

Tuženi je obavezan tužiteljici isplatiti troškove žalbenog postupka u visini od 450,00 KM, te troškove revizionog postupka nastale do donošenja ove odluke u visini 450,00 KM u roku od 30 dana od dana donošenja ove presude pod prijetnjom izvršenja.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi u dijelu kojim je utvrđen doprinos tužiteljice u sticanju nekretnina sa dijelom 1/2 i u dijelu odluke o troškovima postupka, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda u pobijanom dijelu preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužiteljica predlaže da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Revizija nije osnovana.

Tužiteljica je u ovoj parnici postavila više tužbenih zahtjeva: da se utvrdi da su stranke u toku trajanja bračne zajednice stekli nepokretnosti kč.br. 1091/2 zv. stambena zgrada, njiva i dvorište u ukupnoj površini od 3000m², upisane u list nepokretnosti br. 2138/2 k.o. B.s., a što odgovara kč.br. 1091/2 upisane u zk.ul.br. 1213 k.o. B.s., na kojima je tuženi upisan sa pravom svojine u dijelu 1/1 dijela, te da su stekli pokretne stvari (navedene u izreci prvostepene presude); da ova imovina predstavlja zajednički stečenu imovinu u braku i da je doprinos tužiteljice u sticanju iste 1/2 dijela; da tuženi trpi da se tužiteljica na osnovu presude na navedenim nekretninama upiše kao suvlasnik sa 1/2 dijela u zemljišne knjige i katastarske operate, a u nemogućnosti fizičke diobe da se izvrši civilna dioba predmetnih nekretnina i pokretnih stvari.

U pogledu zahtjeva koji se odnosi na sticanje pokretnih stvari pravosnažno je odlučeno i ta odluka nije predmet revizionog postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da su parnične stranke zaključile brak 28.10.2001. godine; da je u braku rođeno troje djece (2006. godine i blizanci 2010. godine); da je bračna zajednica trajala do 2015. godine; da u toku trajanja bračne zajednice ni jedna od stranaka nije bila u radnom odnosu; da se tužiteljica bavila poslovima domaćice i brigom oko djece, a da je tuženi zarađivao baveći se muzikom; da je tužiteljica dobijala određene oblike pomoći od Centra za socijalni rad; da su strankama pomagali njihovi roditelji, tužiteljini novčano i na druge načine, a da je otac tuženog dao novac za kupovinu predmetne nekretnine 2004. godine (kada je dobio iznos od 165.504,30 KM za svoju imovinu po okončanju sudskih postupaka pred sudom u Visokom) i da je on isplatio kupoprodajnu cijenu od 70.000,00 KM, a da je kupoprodajni ugovor od 09.02.2004. godine potpisao tuženi; da se tuženi vodi kao vlasnik predmetnih nekretnina sa dijelom od 1/1; da je kuća koja je predmet kupoprodaje bila neuslovna za život, da su se stranke nakon nekog vremena uselile u jednu prostoriju i postepeno radili ostatak kuće, te tuženi podizao više puta manje iznose kredita; da su i roditelji tužiteljice novčano pomagali u renoviranju kuće i pomagali u obezbjeđenju sredstava za održavanje domaćinstva.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud polazeći od toga da nije sporno da je predmetna imovina stečena tokom trajanja bračne zajednice, a da je sporan doprinos supružnika u sticanju iste, nalazi da je kuća, koju je otac tuženog kupio nakon njegove ženidbe sa tužiteljicom (po kupoprodajnom ugovoru od 09.02.2004. godine zaključenom između Dž.M. sina N. i tuženog za iznos od 70.000,00 KM) posebna imovina tuženog, temeljeći taj zaključak na izjavi svjedoka C.K., oca tuženog, koji je rekao da je poklon učinio tuženom i da je to bila namjena poklona, bez obzira na činjenicu da su oboje supružnika tada živjeli u zajednici u kojoj je već bila rođena njihova kćerka M. i ta kuća im trebala za život.

Dalje zaključuje da je kupljena kuća bila u lošem stanju, što je potvrdio i svjedok D.K., brat tuženog koji je rekao da je kuća bila neuslovna, kao i svjedok N.B. koji je rekao da je kuća bila samo ozidana, da nije bila ni omalterisana, da je stolarija bila loša i da su tužiteljica i tuženi zajedno renovirali kuću, a što ni sam tuženi saslušan kao parnična stranka nije sporio (da je kuća bila napuštena nekih godinu, dvije i da su trebala ogromna ulaganja za istu).

Cijeneći da su i roditelji tužiteljice pomagali u opremanju i radovima na tom objektu, što su potvrdili isti u svojim iskazima, posebno svjedok S.S., otac tužiteljice, da je kuća bila samo pokrivena sa crijepom i zidom ozidana, da se u nju nije moglo ući, jer je bila puna smeća i jer je u kući neko prije toga držao stoku i materijal, kao i neko skladište, da nije bilo ni struje ni vode, nikakvih uslova i da je on finansirao priključak struje i vode pošto je radio u Elektrodistribuciji do penzije i da im je (tužiteljici i tuženom) dao oko 40.000,00 KM na ime pomoći da se kuća dovede u upotrebljivo stanje, koje činjenice ni tuženi nije osporavao, te da su i roditelji tuženog pomagali strankama pomažući oko sanacije krova, centralnog grijanja, vraćanja kredita koje je tuženi podizao, renoviranju kuće i kupovini svih ostalih stvari, prvostepeni sud nalazi da je doprinos tužiteljice u sticanju ove imovine 1/3 u odnosu na tuženog, te da je tuženi shodno odredbi člana 273. stav 1. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu PZ) dokazao da je njegov doprinos u sticanju ove imovine veći.

Drugostepeni sud je žalbu tužiteljice djelimično uvažio, a žalbu tuženog odbio u cjelosti i sudio kao u izreci te presude temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Obrazložio je da je pravilan zaključak prvostepenog suda da je novac za kupovinu placa i kuće u izgradnji poklon koji je učinjen tuženom, ali da se samo iz ovog razloga ne može izvesti pouzdan zaključak da je predmetna imovina zaista posebna imovina tuženog.

Drugostepeni sud prihvata zaključak prvostepenog suda da su predmetne nekretnine stečene u toku trajanja braka, da je u njihovom sticanju pomogao otac tuženog dajući novac za kupovinu nekretnina, da je dug vremenski period kupljeni objekat dovršavan-osposobljavan za normalan život jer se i iz ugovora od 09.02.2004. godine vidi da je pored zemljišta kupljena „zgrada u izgradnji“ površine 101 m², da su od kupovine izvršena značajna ulaganja koja su toj imovini izmijenila početno stanje i vrijednost, da je u tome aktivno učestvovala i tužiteljica i uz pomoć njenih roditelja, te nalazi da nekretnine (plac i kuća) u renoviranom-izmijenjenom stanju predstavljaju jednu faktičku i pravnu cjelinu (novu) i čine bračnu tekovinu u smislu odredbe člana 270. stav 5. PZ, te da se poklon oca tuženog ima smatrati doprinosom tuženog u sticanju zajedničke imovine u braku.

Žalbene navode tuženog da je prvostepeni sud u obrazloženju presude zaključio da su predmetne nekretnine „posebna imovina tuženog“, a da odlukom utvrđuje da su nekretnine zajednička bračna tekovina, ocjenjuje osnovanim, ali nalazi da se ta kontradiktornost ne može izolovano posmatrati, jer u kontekstu sa drugim utvrđenim činjenicama i primjenjenim pravom, ipak proizilazi da se prvostepeni sud pogrešno izrazio, s obzirom da je u konačnom ipak pravilno zaključio da se kupljeni plac sa kućom u izgradnji (poklon koji mu je učinio otac), ima smatrati doprinosom tuženog u sticanju bračne tekovine i da je stoga njegov doprinos u sticanju cjelokupne imovine veći.

Međutim, drugostepeni sud zaključuje da tuženi u smislu odredbe člana 273. stav 1. PZ nije dokazao da je njegov doprinos u sticanju zajedničke imovine očigledno veći, odnosno koliko iznosi, niti da je ovo njegova isključiva – posebna imovina, a teret ovih dokazivanja je bio na tuženom, koji nije izveo dokaz vještačenjem radi utvrđivanja stanja i vrijednosti imovine u vrijeme sticanja i u vrijeme prekida bračne zajednice, te eventualno sada, čime bi se utvrdilo da li je predmet spora pretrpio ili ne bitne promjene od kupovine do sada, radi li se o potpuno novom kvalitetu ili ne, te kroz vrijednosti imovine prema stanju u kupljeno vrijeme i danas utvrditi doprinos stranaka u sticanju (uzimajući u obzir i utvrđeni poklon tuženom).

Kod činjenice da je ova imovina stečena u braku, a da tuženi ove dokaze nije izveo (nije se čak ni izjašnjavao o ovim vrijednostima), drugostepeni sud i pored mogućeg njegovog većeg doprinosa u sticanju imovine, nije mogao izvesti pouzdane zaključke o njegovom očigledno većem doprinosu ili čak da se eventualno radi o njegovoj posebnoj imovini čijem je uvećanju tužiteljica samo doprinijela, slijedom čega je o doprinosu u sticanju zajedničke imovine zaključio temeljem zakonske pretpostavke o jednakom udjelu stranaka u sticanju imovine iz člana 272. stav 1. PZ.

Pobijana presuda je pravilna iz slijedećih razloga.

Tužiteljica svoje tvrdnje temelji na tome da su parnične stranke u toku trajanja bračne zajednice stekle nekretnine i pokretne stvari i da one predstavljaju bračnu tekovinu, te da je doprinos supružnika u sticanju te imovine jednak.

Ne spori da je otac tuženog dao sredstva za kupovinu kuće sa zemljištem, za koje tvrdi da su kupljeni za parnične stranke kao porodicu, te da je, budući da je kuća bila neuslovna, ista

osposobljena za stanovanje i renovirana i uz njen doprinos, kao i uz pomoć njenih roditelja koji su novčano i na drugi način u velikoj mjeri pomogli, tako da smatra da je doprinos parničnih stranaka u sticanju te imovine jednak.

Nije sporno da su nekretnine koje su predmet tužbenog zahtjeva stečene u toku trajanja bračne zajednice od 2001. do 2015. godine, ali je sporno da li iste čine zajedničku imovinu i ukoliko jesu, koliki je doprinos supružnika u sticanju iste, jer tuženi tvrdi da je iste njegov otac kupio (poklonio) isključivo njemu i da je to njegova posebna imovina, bez obzira što su kupljene nakon njegove ženidbe sa tužiteljicom.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepeni sudova proizlazi da parnične stranke u vrijeme kada su kupljene nekretnine nisu bile zaposlene, da su živjeli kao podstanari, da je tužiteljica vodila brigu o troje djece i o kući, da je tuženi povremeno ostvarivao prihod kao muzičar, a tužiteljica primala invalidninu, da su im zbog takve materijalne situacije i roditelji pomagali u finansiranju tekućih potreba bračne zajednice, a tako i u pogledu obezbjeđenja uslova za stanovanje, tako da je otac tuženog dao novac (70.000,00 KM) tuženom za kupovinu nekretnina, koje su u vrijeme kupovine predstavljale stambenu zgradu u izgradnji površine 101 m² i zemljište 2399 m², te dvorište 500 m², te je u dužem vremenskom periodu kupljeni objekat dovršavan - osposobljavan za stanovanje u čemu su učestvovali i tužiteljica i tuženi, da su i roditelji tužiteljice pomagali tako što je otac tužiteljice supružnicima pomogao dajući novac u iznosu oko 40.000,00 KM na ime pomoći da se kuća dovede u upotrebljivo stanje, koje činjenice ni tuženi nije osporavao, tako da su u kupljene nekretnine izvršena značajna ulaganja, koja su izmijenila početno stanje i vrijednost.

Po ocjeni ovog suda, iz ovako utvrđenog činjeničnog stanja pogrešno su nižestepeni sudovi izveli zaključak da je novac koji je dao otac tuženog za kupovinu nekretnina poklon koji je učinjen samo tuženom, temeljeći taj zaključak na iskazu svjedoka C.K.

PZ pretpostavlja da pokloni trećih lica učinjeni tokom bračne zajednice (u novcu, stvarima, pružanju pomoći radom i slično) ulaze u zajedničku bračnu imovinu bez obzira koji ih je bračni drug primio, ukoliko drugačije ne proizilazi iz namjene poklona ili se iz okolnosti u momentu davanja poklona može zaključiti da je poklonodavac želio učiniti poklon samo jednom od bračnih supružnika (stav 6. člana 270. PZ).

Naime, otac tuženog C.K. je u toku parnice dao iskaz u kome između ostalog navodi da je poklon učinio tuženom i da je to bila namjena poklona, pošto je već drugom sinu kupio kuću, te da je htio kupiti njima da ne plaćaju kiriju. Iz toga se ne može zaključiti da je poklonodavac želio učiniti poklon samo jednom od bračnih supružnika, tuženom.

Namjena poklona cijeni se prema okolnostima koje su bile u vrijeme davanja poklona, pa kada se ima u vidu da su tada parnične stranke u braku, podstanari i bez stalnog zaposlenja, sa rođenom jednom kćerkom, proizlazi da namjena tog poklona nije bila kupovina nekretnine koja će služiti samo tuženom, već da se supružnicima pomogne kod obezbjeđivanja stambenog pitanja i oni usele u te nekretnine, što je i uslijedilo nakon što je poklonjenim novcem kupljena kuća u izgradnji osposobljena, jer se u njoj bez većih radova i ulaganja nije ni moglo stanovati.

Da je tako proizlazi i iz toga što su u toku renoviranja kuće učestvovali i roditelji tužiteljice pomagali novčano da se objekat dovrši i na ime pomoći dali parničnim strankama oko 40.000,00 KM, što je takođe poklon učinjen u novcu. U svom iskazu otac tužiteljice navodi da je pomogao novčano „njima dvoma“, misleći na parnične stranke. Ne bi ni bilo logično da roditelji tužiteljice

pomažu novčano tuženog, ukoliko cilj toga ne bi bio da tužiteljica i tuženi na taj način obezbjede za svoju porodicu nekretnine za stanovanje.

Zbog toga, koliko su u tim poslovima renoviranja, novčano učestvovali tužiteljica i tuženi, a koliko njihovi roditelji, nije od značaja, jer proizlazi da su u sticanju ove imovine učestvovali svako od supružnika (tužiteljica nije imala zaposlenje, ali je doprinosila tako što je vodila brigu o troje djece i o kući, a tuženi od prihoda koje je povremeno ostvarivao kao muzičar) i da su u tu zajedničku imovinu ušli i pokloni roditelja parničnih stranaka koji su učinjeni za oba supružnika.

Iz tih razloga valjalo je zaključiti da su predmetne nekretnine zajednička imovina parničnih stranaka (član 270. stav 5. PZ), u koju su ušli i pokloni roditelja parničnih stranaka učinjeni za oba supružnika i da je udio supružnika u sticanju te imovine jednak (član 272. stav 1. PZ), pa se iz ovih razloga revizionim prigovorima (da se radi o posebnoj imovini tuženog i da nema doprinosa tužiteljice u sticanju te imovine) ne dovodi u pitanje pravilnost pobijane odluke.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.237,50 KM je odbijen na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 387. stav 1. istog zakona, obzirom da ovi troškovi nisu bili nužni za vođenje parnice, niti od značaja za zaštitu prava tužiteljice u postupku po ovom pravnom lijeku.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić